

Prireditve.

Prevalje. Naše izobraževalno društvo uprizoni dne 18., 19., 22. in 25. marca, vsakokrat ob 3. uri popoldne, dne 21. marca pa ob 8. uri zvečer pretresljivo »Kristusovo trpljenje« po Deutsch-Finžgarju v 11 slikah. Prireditve se vrši v društveni dvorani pri »Korotanu«. Zanimanje za prireditve je zelo veliko, vsaj nastopi vsakokrat okoli 80 igralcev. Domačini in sosede, iskreno vabljeni!

Hoče. Naraščaj hočkega Orla priredi v nedeljo, dne 15. marca ob 3. uri popoldne akademijo s sledečim sporedom: Govor, deklamacije, telovadba obojega naraščaja in dve igri: »Sirota« in »Snegulčica«.

Sv. Križ pri Ljutomeru. Na društven praznik dne 19. marca (Jožefovo) ponovi tukajšnje Bralno društvo prekrasno zgodovinsko igro iz Kristusovih časov »Ben Hur«. Kdor si želi ogledati to igro, ki je polna življenja in pretresljivih prizorov, naj ne zamudi te prilike. Vabljeni stari in mladi Bog živil!

Središče. Tukajšnji Orel in Orlica priredita v nedeljo, dne 15. marca t. l., svojo tretjo telovadno akademijo, ki bo res nekaj krasnega. Med drugim se bodo izvajale tudi efektne boks-vaje članov ter krasne simbolične vaje članic »Gor čez izaro...«. Pestrost akademiji bodo gotovo dale »Predice« v narodnih nošah ter mladenke in gojenke s svojimi ljubkimi telovadnimi igrkami. Telovadci (nižja in višja vrsta) nam bodo pokazali spretnost na bradlji, konju in drogu, naraščaj pa v skupinskih vajah. Akademijo zaključijo simbolična vaja članov »Naprej zastava slave!« Spored akademije obsega 18 točk, med temi 15 telovadnih, ki se izvajajo s spremljanjem glasovirja. Vsi, ki se zanimajo za orlovsko delo ter želite imeti prijazen in užitekopoln večer, pridite! Bog živil!

Celje. Dekliška zveza ima v nedeljo dne 15. marca ob 3. uri popoldne v dvorani pri Belem volu svoj običajni mesečni sestanek. Na sporedu kratka igra, petje in deklamacija. Vstop prost. Članice, udeležite se sestanka polnoštevilno in povabite in pripeljite seboj tudi tovarišice!

Polzela. Na splošno zahtevo občinstva ponovi tukajšnji orlovski odsek na Jožefovo, dne 19. marca, Anton Medvedovo tragedijo v petih dejanjih »Za pravdo in srce«. Začetek točno ob treh popoldan. Igra je že pri prvi predstavi na Polzeli in pri drugi v Grižah vzbudila splošno odobravanje in priznanje. Saj je snov vzeta iz našega kmečkega življenja, opisuje dejanje in nehanje naših prednikov, njih trpljenje in sužnjost pod grajščinskim jarmom. Kaže nam, kako visoko je bil že v naših prednikih razvit čut za svobodo, katero so cenili višje od življenja. Neprenosljivo tlačenost in hrepenenje po svobodi je pritisnilo našim, sicer mirnim prednikom orožje v roke. Vstopnice se lahko rezervirajo pisмено pri orlovskem odseku Polzela, osebno pa pri bratu Francu Turnšek. Bog živil!

Sv. Andraž pri Velenju. Dne 1. marca t. l. se je vršil pri nas izredni občni zbor katoliškega izobraževalnega društva, katerega se je udeležilo precejšnje število članov. Občnemu zboru je predsedoval g. podpredsednik B. T. Ob tej priliki nas je tudi posetil zastopnik Prosvetne zveze č. g. Jurij Guzej iz Smartna pri Velenju. Podal nam je v svojem navdušenem govoru glavne točke in nam orisal v polnem obsegu delo, kako naj se vodi izobraževalno društvo. Torej najpristrcnejša hvala g. govorniku! — Pa tudi naša Dekliška zveza dobro napreduje. Gospodični Rozi Oklič in Francka Vranjek ste imeli krasen in obenem pomenljiv dvogovor, namreč: »Turška žena in nje sužnja«. Dvogovoru so z vso pozornostjo prisostvovali vsi člani društva. Končno želimo izobraževalnemu društvu ter ob enem tudi Dekliški zvezi veliko uspeha! Torej le pogum in korajža v naši organizaciji!

Tedenske novice.

Odkod dobivajo samostojni demokratje denar? — Kadar koli sta bila Pribečević in Žerjav na vladi, se je govorilo, pisalo in razpravljalo o raznih spekulacijah, katere so uganjali policajdemokratije v državno škodo, a v osebne ter strankarske koristi. Kmalu po ustanovitvi naše mlade države, so se odlikovali demokratje z izvoznici. Pri teh izvoznikah je odpadlo največ na njihove strankarske kase. Ko so bile enkrat izvoznice dovolj izrabljene, se je Pribečević-Zerjavova stranka lotila podeljevanja raznih rudniških in gozdnih koncesij, ki so demokratom veliko vrgla. Za tem je ta družba začela težke svote pri nacionalizaciji raznih podjetij. V najnovejšem času, ko je v Pašič-Pribečevići vladi tudi Žerjav, vidimo demokrate udeležene pri dviganju raznih sekvestrov raz imetij nemških in madžarskih grofov in knezov. V taka dva dviga sekvestrov je zapleten sedanji samostojni demokratiški minister pravde dr. Lukinič. Ta je na primer dvignil sekvester od veleposesti nemškega kneza Alberta Thurn in Taxis. Ta knez ima ogromna posestva in predvsem gozdove v okolici Siska in njegovo imetje se razteza nadalje od Karlovca do morja. Ubogi Hrvati, ki biva na tem skoro nepregledno ogromnem posestvu, že bjejo deset in desetletja boj za pridobitev njiv in pašnikov. Po prevratu so bile te uboge pare uverjene, da bo imetje Thurn in Taxis razdeljeno potom agrarne reforme med osirotele seljake, a so bili bridko varani. Tudi pri teh volitvah je bil ravno minister dr. Lukinič kot poslanec izvoljen od teh bednih seljakov, katerim je obljubljal knežjo zemljo. Sedaj po izvolitvi pa je ravno on dvignil sekvester in pride ta ogromna veleposest v zasebne roke. Pri dvigu tega sekvestra so se zaslužile stotine milijonov. Kedo bo pobašal te milijone, si pač lahko misli mo. Zadeva z dvigom sekvestra iz imetja Thurn in Taxis je tako umazana in pristno policajdemokratiška, da jo obsojajo vse

nego preveč širokovestni radikali s Pašičem vred. — Madžarski grof Esterhazy poseda velikansko veleposest krog Dolnje Lendave v Prekmurju. To posestvo je bilo dosedaj pod sekvestrom, a ga je tudi pred uredni dvignil pravosodni minister dr. Lukinič. Gozdove tega posestva je grof takoj po dvigu sekvestra prodal zagrebški 'esni veletrdki za 8000 dolarjev. Koliko je od dviga sekvestra iz Esterhazyjevega posestva odpadlo na razne demokrate in njihove kase, zna Bog in Pribečević-Zerjavova politična družba. Ravno kar približno dva slučaja odgovarjata več kot dovolj na vprašanje: odkod dobivajo samostojni demokratje denar?

Mariborske novice. Zadnjo nedeljo smo obhajali pri sv. Jožefu v Studencih pri Mariboru lepo uspelo premicijo dveh mladih oo. kapucinov. Ob tej priliki se je pri spomladansko lepem vremenu zbralo pri prijaznem sv. Jožefu pri obeh novih sv. mašah zelo veliko občinstva. — Za predsednika mariborskega okrožnega sodišča je imenovan od sedanjega Pašič-Zribečevićeve vlade dr. Žerjavov pristaš in prijatelj, celjski sodni svetnik dr. Franc Žiher. Za to važno mesto je bilo več starejših, zmogljivejših in zaslužnejših prosilcev, a ga je dobil najmlajši prosilec, samostojni demokrat dr. Žiher! — V soboto je bil pozvan resilni oddelek na Meljski hrib, kjer je v Glaserjevi gostilni ležal težko ranjeni posestnik Josip Kos. Ta se je vračal domov preko Dragučove, kjer so ga srečali trije moški z lovskimi puškami. Nenadoma je počil strel in krogla je zadela Kosa v nogo. Neznanci so nato zbežali. Kos pa se je jedva privlekel do gostilne Glaser, kjer se je onesvestil. Orožniki so uvedli preiskavo. Mariborski bogoslovni profesor dr. Anton Jehart, ki potuje po sveti deželi, se je vrnil zdrav s Sinaja dne 24. februarja ter odpotoval dne 5. marca v Jeruzalem, kamor je došel dne 6. marca. Dr. Jehart pozdravlja iz svete dežele vse rojake!

Kulturna naprednost dr. Žerjav-Pivkovihih pristašev. Iz Hoč pri Mariboru nam poročajo: Lastniki hiš in zidov, ki so jih zastopniki (pristaši) 4., t. j. dr. Žerjavove in Pivkove škrinjice, tisto noč pred volitvami z raznimi napisi pomazali, prosijo dotične gospode mazate, da v večer spomin svoje ciganske omike okrog tistih napisov dajo napraviti tudi še okvire ali reme. Da jim ne bo dež izpral in uničil njihovo črno delo, jim svetujemo, da še dajo tudi glaž čez napraviti. Ker znajo po noči tako lepo slikati, kaka škoda, da še tega po dnevi ne delajo. Sefa ali načelnika ponočnih mazačev pa vprašamo, ali ima obrtni list za to? Ali imajo dr. Žerjavovi in dr. Pivkovi pristaši obrtni list za poškodovanje tuje lastnine? Posebne omike za to obrt ni treba in častna za tiste, ki jo izvršujejo, tudi nil. Zato jih poštenjaki obžalujemo in pomilujemo, da so tako daleč padli!

Razne novice iz Smartna ob Paki. Dne 9. t. m. je umrla blaga gospa Barbara Loj, soproga poštnega uradnika, udovljena Poš. Kakor je njen sin, artilerijski major Drago Poš, dne 11. 12. 1919 v Mariboru umrl nagle smrti, tako tudi sedaj njegova mati. A umrla ni nepripravljena. Velika častilka presv. Srca Jezusovega je hodila vsak prvi petek v mescu k sv. pokorji, tako tudi zadnji petek. Se dan pred smrtjo je bila pri sv. obhajilu, drugi dan dopoldne že mrtva na srčni kapi. Če ji je le vreme in zdravje dopuščalo, je bila vsak dan pri sv. maši. Dosegla je lepo starost skoraj 76 let. Rodbinam plemenite pokojnice naše sožalje! — Vcdsivo SLS je izdalo po volitvah »Volilno obvestilo«, v katerem se je število tukajšnjih volilcev SLS za 100 glasov premalo poročalo. Tam se namreč poroča število volilcev za prvo škrinjico 168, a bilo jih je v resnici 268. Ogromna večina naše občine je namreč v taboru krščanske SLS, nasprotni maloštevilni glasovi so pa večinoma od priseljencev. — Zraven obstoječe naše krepke kmetijske zadruge smo dobili sedaj še novo za dobavo električne luči od Warsbergove centrale. Stiri vasi: Rečica, Smartno, Taškavas in Gorenje bi rade dale slovo smrdljivemu petroleju. Znana tvrdka Siemens bo prevzela napeljavo.

Novice iz Vitanja. Iz Vitanja se prav malo sliši in bi si kdo mislil, da živimo tukaj popolnoma mirno. Pa temu ni tako. Pri zadnjih volitvah smo Nemce in demokrate popolnoma porazili, čeravno so oboji razvili velikansko agitacijo. — Pošta se je tudi preselila, ker je nekaj zelo pametnega od strani poštne uprave, ker na poprejšnjem mestu tako ni bil prostor za pošto. Prvič, ker je bila v prve mnadstropju in drugič bi se bil lahko še človek po stopnicah poškodoval. Pri gospej Jaklin pa poštni prostor popolnoma odgovarja krajevnim razmeram. — Demokratiška Čitalnica je imela tudi pred kratkim veselico, pa ni bilo skoraj nič udeležbe, ker se naši takih zabav sploh ne udeležujejo. Članov si pa sploh ni nič pridobila ter je ostala pri svojem ducatu, ker naše ljudstvo ni tako neumno, da bi pristopilo k pripravljalni šoli demokratiške stranke. — Drugič več.

»Občinska uprava«, 2. številka, je pravkar izšla. Vsaki občini in vsakemu naročniku prinaša mnogo podučenega. V prvem članku poučuje in odgovarja na vprašanje: Kdaj in kako se pridobi domovinska pravica s stalno nastavitvijo. Naslednji članek razpravlja o živinskih potnih listih. Tozadevnega pouka so si želeli kmetijski gospodarji že dolgo. Nešteto potov in sitnosti jim bo s tem prihranjenih. V tretjem sestavku bo našel vsak župan in občinski odbornik prepotrebna navodila o najemanju občinskih poscij. Pod naslovom: »Vprašanja in odgovori«, pojasnjuje list te-le zadeve: Izgon iz občine; kdo proglašata pota za javna občinska pota; komu in kako se smejo odmeriti občinska pota za vzdrževanje; kolkovanje potrdil železničarjem; razširjenje občinske ceste; domovinstvo; mandat občinskega odbornika; izpust iz državljanstva; občinski blagajniki, dreve ob meji; paša po gozdovih. — List je tako vztrno urejen, da se sam najbolje priporoča. Naročite ga!

Izkaz darov za Dijaško večerjo. Mesto venca na grob in v spomin na umrlega mons. dr. Antona Medveda so za

Dijaško večerjo darovali: ravnatelj dr. Anton Jerovšek 500 din.; kanonik Josip Čizek v Jarenini 250 din.; Društvo katoliških mojstrov v Mariboru 200 din.; Miki Anton, Velika Nedelja, 200 din.; poslanec Franjo Zebot 100 d.; Blagajnik Dijaške večerje 100 din.; Korošak Jernej, nadzornik SHS delegacije pri reparacijski komisiji na Dunaju 100 din.; Strakel Matej, župnik, Sv. Peter pri Mariboru, 100 din.; Cilenešk Alojzij, župnik v Poljčanah, 50 din.; Fišer Andrej, župnik v Ribnici na Pohorju, 50 din.; Neimenovan 50 din.; dr. Fran Janžekovič, inšpektor odseka poštne direkcije v Ljubljani, 25 din.; skupaj do sedaj 1725 din. — Razum tega so še darovali: Na gostiji Zdravec-Masten na Humu pri Ormožu 215 din.; v Konjški vasi v družbi dostojnih pustnih šalijcev nabrano 120 d.; svatje na gostiji Ogrizek-Lah v Kostivnici 110 din.; na biserni gostiji Pesek iz Zlatolič nabrali gostje 86.50 din.; na gostiji Marčič-Dobnik v Zlatoličah gostje nabrali 70 din.; Neimenovan v Mariboru 50 din.; na gostiji Pohar-Frangež v Pečkah pri Makolah 50 din. — Vsem darovalcem se najpristrcneje zahvaljuje odbor Dijaške večerje v Mariboru, Tiskarna sv. Cirila, Koroška cesta 5. — Bog plačaj!

Izkaz darov za šk. dijaško semenišče v Mariboru. Č. g. Alojzij Čizek, mestni župnik v Slovenjgradcu, mesto venca na grob mons. dr. Medveda 100 din.; gostje, zbrani na gostiji Šiško-Merčnik v Ivanjševcih, 82.50 din.; gostje na gostiji Henrika Kitek v Brezju pri Studencih 303 din.; gostje na biserni gostiji Pesek v Zlatoličah 90 din.; gostje na gostiji Marčič-Dobnik v Zlatoličah 80 din.; Jak. Roja nabral o priliki blagoslovljanja križa pri Ignaciju Paluc v Brengovi, 143.25 din.

Dar Dijaški kuhinji v Mariboru. Gospod M. Neudauer, posojilniški tajnik v Gornji Radgoni, je poslal Dijaški kuhinji 160 din., nabranih na gostiji srebrne poroke Matjaž in Julijane Kaučič v Stanevskem vrhu. Prisrčna hvala!

POROTNE OBRAVNAVE.

Mariborska porota.

Porotno zasedanje v Mariboru se je letos končalo s žalostno bilanco. Sodišče je izreklo kar dve smrtni obsodbi in celo vrsto težkih obsodb na večleino ječo. V zadnji številki »Gospodarja« smo prinesli razsodbe porotnega sodišča do dne 3. marca t. l. Danes nadaljujemo s slučaji, ki so sledili po 3. marcu.

Goljufije nezvestega uradnika.

Zavarovalna družba »Vardar« je imela v Mariboru za zastopnika nekega Roberta Fuchs, ki je dobival 1000 din. mesečno stalne plače, poleg tega pa še večodstotno nagrado od sklenjenih zavarovalnih pogodb. S to nagrado vred je prišel mesečno na lepo plačo 9000 din. ali 36 tisoč kron. Živel pa je tako razsipno, da mu kmalu tudi ta upravniška plača ni zadostovala. Začel si je pridrževati denar, ki so ga stranke plačevale za svoje zavarovanje; prilastil si je na ta način preko 90.000 din. družbenega denarja. Njegovim sleparijam so prišli pozno na sled. Fuchs je prišel pred poroto, ki ga je obsodila na 16 mesecev težke ječe.

Za umor svojega moža — smrt na vešalih.

Dne 4. marca je porota obravnavala žalosten slučaj družinskega umora. Zavarovalna se je posestnikova žena Katarina Dajčar iz Videnovcev. Po 18letnem zakonu je v noči med 5. in 6. decembrom 1924 umorila svojega moža Ludovika. Zakon je bil nesrečen že iz začetka. Mož je bil pijanec, žena pa huda klepetulja. Mir v zakonu je kalilo tudi nemarno življenje nezakonske hčerke Kristine, katero je žena v zakon prinesla. Dne 5. decembra se je pri Dajčarjevih mudil Kristinin ljubček Alojz Zinko. Med gospodarjem in Zinkom je kmalu prišlo do prepira, v katerega se je vmešala tudi žena, ki je vedno zahtevala od svojega moža, da prepiše posestvo na njeno hčerko. Iz prepira se je razvil pretep in ko sta se oba moža valjala po tleh, je priskočila žena ter udarila svojega moža s sekuro dvakrat po glavi. Ludvik Dajčar je kmalu vsled težkih poškodb umrl. Pred poroto je Katarina priznala svoj zločin. Porotniki so jo spoznali z 9 proti 3 glasovom za krivo in obsojena je bila na smrt na vešalih.

Dolarski tat.

Dne 12. decembra 1924 se je mudil v Murski Soboti posestnik Jože Gašper iz Mačkove. Tu se je spoznal s nekim Karlom Fantelja, s katerim je skupno prenočil. Ko se je Gašper zjutraj prebudil, je opazil, da je njegov tovariš izginil, z njim pa je šla tudi Gašperjeva listnica, v kateri je bilo 18 bankovcev po 1000 dinarejev, 4 po 100 dinarjev, 115 dolarjev in precejšnja množina ogrških kron. Okradeni Gašper se je takoj podal na iskanje prijaznega tovariša ter ga je našel v veselim društvu v neki kavarni. Dal ga je aretirati od orožnikov, ki so našli pri njem še skoro ves ukradeni denar. Fantelj je dobil za tatvino 18 mesecev težke ječe.

Uboj radi bučnega semena.

Dne 29. januarja se je dogodil v Brezjah pri posestniku Klobasa uboj, katerega je povzročil silno malenkosten vzrok. Pri Klobasovih so luščili bučno seme. Kakor je že navada, se je zbralo precej sosedov, med njimi tudi znani prepirljivec Spindler in 16letni Alojzij Topolnik. Spindler je Topolnika neprestano zbadal, kar je tega tako razjarilo, da ga je udaril dvakrat z nožem v desno nogo. Udarec je bil nesrečen, ker je prerazal Spindlerju glavno žilo odvodnico in ranjenec je vsled izkrvavljenja kmalu izdihnil. Topolnik je bil obsojen na dve in pol leta težke ječe.

Nasmrt obsojen morilec svoje žene.

Dne 6. t. m. se je končalo zasedanje mariborske porote s smrtno obsodbo zverinskega morilca svoje žene, Simona Mlekar iz Zgornje Poljskave. O njegovem zločinu smo svoj čas obširno pisali. Za obravnavo je vladalo veliko zanimanje in dvorana je bila čeli čas dolgočajne